

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 815 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
Tojirova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahridinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlarini.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
Qishloq xo'jaligidagi chorvachilik tarmog'ining iqtisodiy faoliyatini o'rta muddatli statistik prognozlarini tuzish (Andijon viloyati misolida).....	390
Iskandarov Davlatbek Xursanbekovich, Urishev Baxtiyor Abdusamatovich, Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
Innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini baholash va rivojlantirish yo'llari.....	397
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li, Holmirzayeva Gulruh Akbarovna	
Fond bozorida kompaniyaning investitsion jozibadorligini baholash uslubiyoti	403
Yulduz Usmanova	
Jahon bozoriga kirishda elektron bozorlarning ahamiyati	411
Hamroyeva Umda	

Comparative statistical analysis of foreign trade indicators of the Republic of Uzbekistan	415
Abdujalilova Bibisora Bakhodir kizi	
Yaxshi korporativ boshqaruv orqali aksiyadorlik jamiyatlarining kapital qiymatini oshirish: metodologik yondashuv.....	423
Urinov Bobur Nasilloevich	
JAS – barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yapon modeli vositasi	423
Baynazarov Elmurod Erkinovich	
Xususiy banklarning depozit operatsiyalarini mustahkamlash yo'llari	435
Olimov Abror Axadjon o'g'li	
The impact of digital financial technologies on the financial system.....	439
Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li, Pardayev Olim Mamayunosovich	
Korxona eksport salohiyatini oshirishning "yashil" marketing mexanizmi	443
To'rayev Shohrux Halimovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda turistik oqim mavsumiyligini boshqarish yo'llari	448
Fayazov Muxiddin Sobirovich	
Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha xalqaro tendensiyalar	453
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Ayollar tadbirkorligining tarixi: O'zbekiston va dunyo bo'yicha rivojlanishi.....	459
Burxanova Sabo Tulanovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida investorlar risklarini pasaytirishni takomillashtirish yo'llari.....	466
Xalilov Umid Ishtemirovich	
Korxona moliyaviy ko'rsatkichlari tahliliga fundamental yondashuv.....	470
Dilshodjon O'rinov, Sanobar Ismoilova	
Iqtisodiy o'zgarishlar davrida korxonalar moliyaviy barqarorligining ta'minlanishi omil va mezonlari	475
Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
Cash accounting as a tool of financial discipline and transparency in the public sector.....	481
Marqaboyev Sardorbek Abdusalomovich, Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Пути совершенствования практике финансирования социального предпринимательства.....	486
И.Ж.Исаков	
O'zbekistonda an'anaviy resurslar va qayta ishlanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlaridan unumli foydalanish	490
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich, Kaxramanova Sevdal Shamsiddin qizi	
Ijtimoiy salohiyat – hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning boshqaruv obyekti sifatida.....	497
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna, Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
Xorazm oziq-ovqat bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirishda marketing faoliyatlarini baholash usullari	503
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
Переход к зелёной энергетике узбекистана как возможность достижения устойчивого экономического роста.....	508
Бай Жин Хуан (Bai Jin xuan)	
Изучение условий финансирования проектов международными банками развития	513
Жалилова Барнохон Суръатжонова	
O'zbekiston respublikasi budjet jarayonida budjetlarning ochiqqligi va jamoatchilik ishtirokini oshirish.....	517
Shodmonqulov Temurbek Ulug'bek o'g'li	
Chiqib ketayotgan aktivlarni hisobga olish va baholash masalalari	522
Kuziyeva Dinora Bahodirovna	
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	528
Qo'shbaqov Aybek Shovqiyevich	
Changes in employee benefits and human resource management in accounting system of the Republic of Uzbekistan	535
Ravshanbekov Lazizbek Tolibjon o'g'li, Toshpulatova Munisabonu	

Iqtisodiyot tarmoqlarida suv iste'molini boshqaruvining raqamlashtirish tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish istiqbollari.....	541
Karimov Anvarjon Muqumjonovich	
Теоретические аспекты налогообложения доходов физических лиц на основе всеобщего декларирования	547
Усманова Мухлиса Сагдуллаевна	
Bank tizimini raqamlashtirish va uning bank barqarorligiga ta'siri.....	555
Sayfullayev Jamshidjon Xabibjanovich	
Kambag'allikni qisqartirish va aholi bandligini ta'minlashda tadbirkorlik faoliyatining o'rni	560
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
Innovatsion korxonalarda xarajatlar hisobining zamonaviy usullari	565
Turayev Og'abek Kaxramonovich, Ochilov Shavkat Toshmamatovich	
Дополнительные услуги в индустрии гостеприимства как эффективный инструмент продвижения бренда предприятия	570
А.И. Лесников, Д.В. Мамаева	
Преимущества и вызовы перехода на зелёную экономику	580
Умарова Гузал Гайратовна, Лапасова Камола Фарход кизи	
Yashil iqtisodiyot sharoitida hududlarda ishlab chiqarish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish	586
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li, Djurayeva Maxliyoxon Xayrullayevna	
Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashda bevosita soliqlar rolini oshirish masalalari	591
Abdullayev Dilmurod Aliyar o'g'li	
The main directions for improving innovative activities in agriculture	598
Aytmuratova Miyrigul Zhalgasovna	
Klaster tizimi orqali O'zbekistonda qishloq xo'jaligining iqtisodiy o'sishi	605
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
Inklyuziv ta'lim: adolatli va teng jamiyat sari	610
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
Yashil iqtisodiyot: muammo va yechimlar	615
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
Issues of using foreign loans in the development of the transport system in the Republic of Uzbekistan	621
Alimov Ilhomjon Ikromovich	
Проблемы и резервы развития пищевой промышленности в экспортном направлении.....	628
Ўролова Севара Бехзод кизи	
Оценка степени риска инновационной деятельности	634
Алиева Эльнара Аметовна	
Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari.....	638
Maxkamova Sayyora Shokirovna	
Qishloq xo'jaligida transport tizimidan samarali foydalanishning nazariy asoslari.....	641
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
Soliq ma'murchiligida nazorat funksiyasi va unda kameral soliq tekshiruvi hamda takomillashtirish yo'llari.....	648
Hujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li	
Sanoat korxonalarida xarajatlarni mahsulot tannarxiga taqsimlash metodologiyasini takomillashtirish istiqbollari	653
Safarov Javohir Ismoilovich	
Moliyaviy hisobotlarni shakllantirishda milliy standartlarni xalqaro standartlarga uyg'unlashtirish masalalari	659
G'aniyev Zafar Usanovich	
Ta'lim kreditini moliyalashtirish jamg'armasi faoliyati.....	666
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Tibbiyot muassasalarining moliyaviy ta'minoti va resurslardan foydalanish mexanizmlariga ta'sir qiluvchi omillar	670
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	
Tourism finance for sustainability: investing in green futures	674
Tashpulatov Sadriddin Sayfulloyevich	

Ta'lim jarayonlarini boshqarishda mobil texnologiyalar	681
Esonova Mohiraxon Sodiqjon qizi, Ovxonov Iqboljon Abdunabiyevich, Sherzodbek Nabiyev Nurmuhammad o'g'li	
Banklarda risklarni nazorat qilishning amaliyoti	686
Jumanazarov Muzaffar Jumanazar o'g'li	
Налоговые реформы в Узбекистане: вызовы, достижения и перспективы	692
Садиков Искандар Гайратович, Буранова Лола Вахобовна	
Turizm xizmatlari samaradorligini baholash usullari va vositalari tahlili	704
Jiyanov Uktam Panjiyevich	
Korxona va tashkilotlarda xodimlarni boshqarish strategiyasi	712
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini menejerlik faoliyatiga tayyorlashning ahamiyati	716
Dusmaxamedov Abduljalil Abdusabirovich	
Davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirishning foydali jihatlari	720
Z.D. Sanjarov	
The role and main types of agricultural tourism in Uzbekistan	724
M.Xolmuratova, G.N.Tojiyeva	
Цифровые технологии как драйвер повышения эффективности банковского маркетинга	727
Кахрамонов Хуршиджон Шухрат угли, Маннабова Хулкар Фарход кизи	
Потребительская стоимость товаров в условиях экономики Узбекистана	735
Мусаева Шоира Азимовна	
Valyuta risklarini boshqarishda metching siyosatining ahamiyatini oshirish	739
Yahyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
Yangi o'zbekiston iqtisodiyotida xususiy tadbirkorlikning roli va ahamiyati	744
Azimova Shoxista Salohiddinovna	
Improving the methodology for assessing the financial stability of banks	750
Sharipova N.H.	
Инструменты стратегического планирования и прогнозирования в управлении ООО "МТЕ ТЕХНИК": оценка и повышение финансовой стабильности	757
Нишоновна Муниса Одилжон кизи	
Актуальные вопросы налоговой политики	763
Бердыева Угулой Абдурахмоновна	
Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	768
Ramazonov Javohir Bekzod o'g'li	
Jizzax viloyatida ekologik, rekreatsiya turizmlarini rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligini baholash va uni prognozlashtirish	773
G'apparov Azim Qayumovich	
Qashqadaryo viloyatida ekologik va yashil texnologiyalarga kiritilayotgan investitsiyalar	781
Meylikov Fazliddin Abduhalim o'g'li, Buriyev Shaxbos Baxtiyorovich	
Biznes subyektlari auditida soddalashtirilgan moliyaviy hisobot tayyorlash usulini qo'llash xususiyatlari	786
Tajekeev Ziyatdin Kobeysinovich	
Biznes jarayonlarni modellashtirishning nazariy asoslari	791
Mullajonova (Matchanova) Shaxsanam Taxirovna	
Raqamli xizmatlar bozori: elektron tijorat orqali xizmat ko'rsatishning yangi bosqichlari	796
Maxammadaliyeva Muslimaxon Sherali Qizi	
"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish zaruriyati va uni barqarorlashtirishning ahamiyati	800
Musurmankulova Gulchehra Isabekovna	
Ekologik turizm nuqtai nazaridan turizm marketingining usullari va asosiy vositalarining xususiyatlari	806
Yokubjonova Xulkarbonu Yokubovna	

EKOLOGIK TURIZM NUQTAI NAZARIDAN TURIZM MARKETINGINING USULLARI VA ASOSIY VOSITALARINING XUSUSIYATLARI

Yokubjonova Xulkarbonu Yokubovna

Namangan davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi (DSc)

ORCID 0000-0002-9247-3598

Annotatsiya: Ushbu maqolada Namangan viloyatida turistik korxonalar boshqaruvida marketing strategiyalarini qo'llash, shuningdek ekologik turizm nuqtai nazaridan turizm marketingining usullari va asosiy vositalarining xususiyatlari tahlil etiladi.

Kalit so'zlar: Namangan viloyati, marketing tadqiqotlari, klaster tahlili, SWOT tahlili, turistik salohiyati, GAP tahlili, turistik jozibadorlik.

Abstract: This article analyzes the application of marketing strategies in the management of tourist enterprises in the Namangan region, as well as the characteristics of the methods and main tools of tourism marketing from the perspective of ecological tourism.

Key words: Namangan region, marketing research, cluster analysis, SWOT analysis, tourist potential, GAP analysis, tourist attractiveness.

Аннотация: В данной статье анализируется применение маркетинговых стратегий в управлении туристическими предприятиями Наманганской области, а также дана характеристика методов и основных инструментов туристического маркетинга с точки зрения экологического туризма.

Ключевые слова: Наманганская область, маркетинговые исследования, кластерный анализ, SWOT-анализ, туристический потенциал, GAP-анализ, туристическая привлекательность.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida turizm sohasi marketing yondashuvi nuqtai nazaridan strategik ahamiyat kasb etmoqda. Turizm nafaqat iqtisodiy o'sishning muhim omili, balki ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik, madaniy merosni asrash va atrof-muhitni muhofaza qilishda ham muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, ekologik turizm konsepsiyasining rivojlanishi ushbu sohada zamonaviy marketing yondashuvlarini qayta ko'rib chiqishni taqozo etmoqda.

Shu bilan birga, turizm tashkilotlarining barqaror faoliyat yuritishi, ularning ekologik, madaniy va ijtimoiy vazifalarni to'laqonli ado etish qobiliyati hali ham qator tashkiliy, moliyaviy va metodologik muammolar bilan cheklangan. Agar ilgari turizmning raqobatbardoshligi asosan xizmat turlari va ularning sifati bilan belgilanar edi, hozirda bu mezonlar yetarli emas. XXI asrda turizmni rivojlantirish masalalari keng ko'lamli va tizimli yondashuvni talab etadi. Xususan, marketing strategiyalarini ishlab chiqishda korxona va tashkilotlarning ijtimoiy mas'uliyati, ekologik barqarorlik tamoyillari, ekotizimlar bilan o'zaro aloqadorlik, barqaror investitsion hamkorlik kabi omillar alohida e'tiborga olinmoqda.

Shu boisdan, ekologik turizm marketingining zamonaviy usullari va asosiy vositalarini aniqlash, ularning amaliy qo'llanilish xususiyatlarini o'rganish – hozirgi davr talabi bo'lib, ushbu sohada strategik rejalashtirish va samarali boshqaruvni ta'minlashda muhim o'rin egallaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm sohasida marketing tadqiqotlari metodologiyasi bo'yicha o'tkazilgan ilmiy izlanishlar bugungi kunda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, bu yo'nalishda Xiang Z. va Gretzel U., Thrane C., Shoval N., McKercher B., Ng E., Birenboim A., Rossiter J.R., Pesotskaya E.V., Markova V.D., Bugakov V.P., Chelenkov A., Kotler F., Langeard E., Eigli P.K., Lovelock J. va boshqa ko'plab olimlarning ishlari e'tiborga loyiqdir. Ularning

tadqiqotlarida turizm marketingining nazariy asoslari, turistik ehtiyojlarni o'rganish usullari, bozordagi iste'molchi xatti-harakatlari va barqaror raqobat muhitini shakllantirishga doir masalalar keng yoritilgan.

Marketing tadqiqotlari metodologiyasi — bu zarur axborotlarni yig'ish, tahlil qilish va ularni boshqaruv qarorlarini qabul qilishda qo'llashga qaratilgan tizimli yondashuvdir. Bu jarayonda marketing tahlili quyi tizimining o'zni muhim bo'lib, u axborot oqimlarini aniqlash, iste'molchilarning afzalliklarini o'rganish hamda turizm xizmatlariga bo'lgan talabni baholash vositasi sifatida qaraladi.

Ushbu yo'nalishdagi ilmiy ishlarda metodologik yondashuvlar va amaliy vositalarni chuqur tahlil qilishga alohida e'tibor qaratilgan. Jumladan, F. Kotler, E.P. Golubkova, G. Armstrong, B. Ahlstrand, J. Saunders, V. Vong, G. Mintzberg, J. Lampel, K. Andrews, I. Sinyayeva, E.D. Shchetinina, M.S. Starikova, T.N. Ponomareva, O.S. Viganskiy, I. Berezina kabi olimlarning asarlarida turizm marketingi strategiyalarining samaradorligi, maqsadli auditoriyani aniqlash, innovatsion marketing vositalarini qo'llash va xizmatlar sifati ustuvor yo'nalish sifatida ko'rib chiqilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

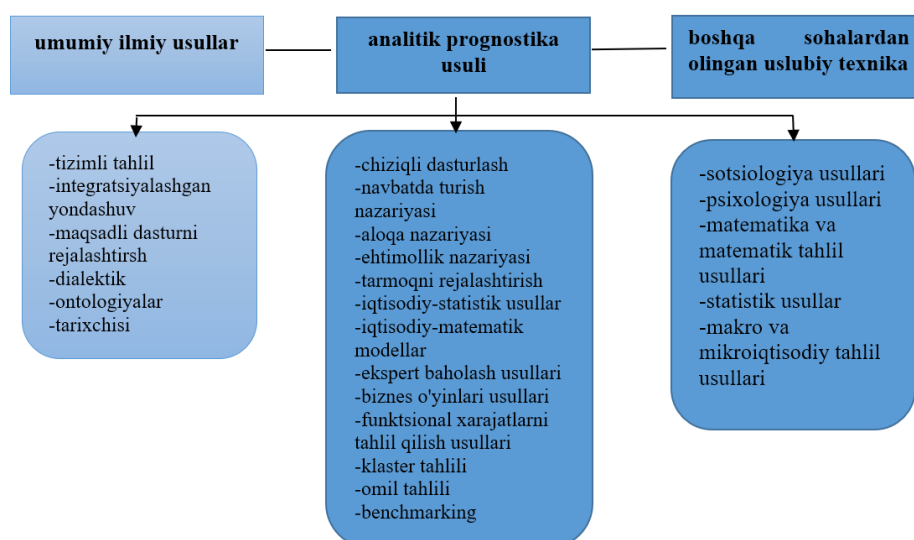
Mazkur tadqiqotda turizm marketingining usullari va vositalarini o'rganishga yo'naltirilgan nazariy hamda amaliy yondashuvlar qo'llanildi. Tahlil jarayonida ilmiy-nazariy asoslarga tayangan holda detektiv va induktiv yondashuvlar, qiyosiy tahlil, statistik ma'lumotlar asosida baholash, grafik chizmalar orqali modellashtirish uslublaridan samarali foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasining turizm salohiyatidan to'liq va samarali foydalanish bir qator kompleks yondashuvlarni talab etadi. Xususan, sohani rivojlantirishda eng avvalo turizm infratuzilmasidagi mavjud kamchilik va to'siqlarni aniqlab, ularni qisqa muddatda bartaraf etish zarurati dolzarb bo'lib qolmoqda. Shu bilan birga, mavjud tabiiy, tarixiy va madaniy resurslar, xizmat ko'rsatish imkoniyatlari, kadrlar salohiyati kabi omillardan har tomonlama va tizimli asosda foydalanish orqali turizm bilan shug'ullanayotgan tadbirkorlik sub'yektlari uchun qulay muhit yaratish muhim vazifalardan hisoblanadi.

Shuningdek, mahalliy va xorijiy turistlar uchun hududlarning turizm salohiyatini chuqur tadqiq etish, ularning tarixiy merosi, diqqatga sazovor joylari, geografik va madaniy xususiyatlari haqida turli tillarda axborot kontentlarini ishlab chiqish, ushbu materiallarni raqamli platformalarda keng targ'ib qilish, turpaketlar ishlab chiqishda axborot xizmatlarini ko'rsatish zarurati ortib bormoqda.

Ushbu vazifalarni muvaffaqiyatli amalga oshirishda yuzaga kelayotgan muammolarni tezkor aniqlash, ularni bartaraf etish va kelajakda oldini olish choralari ishlab chiqish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotning asosiy qismi tahlil qilinganda, mavjud yondashuvlar va ilmiy qarashlar umumlashtirilib, marketingning metodologik asoslari, bir tomondan, umumilmiy va analitik-prognostik usullar bilan, boshqa tomondan esa sotsiologiya, psixologiya, matematika kabi turli sohalardan o'zlashtirilgan uslubiy yo'nalishlar bilan boyitilganligi aniqlandi (1-rasm).

1-rasm. Marketingda tadqiqot usullari tizimi¹.

1 Turli ilmiy manbalarni o'rganishlar asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan

Tadqiqot doirasida taklif etilgan marketing tahlilini tashkil etish yondashuvlari, odatda, turizm ob'ektini har tomonlama o'rganishga asoslanadi. Bunda tahlil quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha olib borilishi zarur: makro-muhit, mikro-muhit va ichki muhit omillari. Har bir darajadagi omillarni baholashda tegishli parametrlar, ko'rsatkichlar va mezonlar qo'llaniladi.

Quyidagi 1-jadvalda marketing tahlilining asosiy usullari va vositalarining qiyosiy tahlili keltirilib, ularning har birining amaliy ahamiyati, qo'llanish sohasi va natijadorligi tahlil etilgan(1-jadval).

1-jadval. Marketing tahlili usullari va vositalarining qiyosiy tahlili².

Mezon/usullar	moslashuvchanligi	Ko'rsatkichlarning turi va qamrovi	Tahlil natijalarining obyektivligi	Muayyan boshqaruv sub'ekti uchun tahlil natijalarining o'ziga xoslik darajasi
SWOT tahlili muallif – 1963 R.F. Stewart ³	+ (ko'p ko'rsatkichlarga ega bo'lgani uchun moslashuvchan hisoblanadi. Tanlov mavjud)	Ichki va tashqi muhit ko'rsatkichlari	+ (obyektiv, chunki u miqdoriy va sifat ko'rsatkichlariga asoslanadi)	+ (o'ziga xos deb hisoblanadi, chunki u ichki muhit omillari va ularning tashqi omillar bilan uyg'unligini hisobga oladi)
PEST tahlili – 1960-F. Agilar ⁴	+ (moslashuvchan deb hisoblanadi, chunki u ko'p ko'rsatkichlarga ega)	Miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari	+ (yuqori xolislik, chunki u ekspert bahosini talab qilmaydi)	- (natijalar noyob emas, chunki uzoq atrof-muhit tahlil qilinadi)
GAP tahlili-1970 - Michael Scott ⁵	+ (o'rganishning aniq obyektini anglatmaydi, shuning uchun moslashuvchan hisoblanadi)	Sifat ko'rsatkichlari	- (tahlil natijalari obyektiv emas, subyektivdir, chunki ular «bo'shliqlarni» minimallashtirishning eng qulay variantiga asoslanadi)	+ (natijalar ma'lum bir boshqaruv obyektiga xosdir)
I.Ansoff matritsa – 1957-A.Matrix ⁶	- (matritsa moslashuvchan emas, aniq belgilangan parametrlarga ega)	Ichki va tashqi muhitdagi sifat ko'rsatkichlari tahlil qilinadi	+ (ko'rsatkichlar obyektiv - bozor statistikasi qo'llaniladi)	+ (natijalar har bir sanoat/tashkilot/xizmat uchun noyobdir)
BCG matritsasi-1970 - Bryus Xenderson ⁷	+ (moslashuvchan, chunki u turli obyektlarni o'rganishga imkon beradi)	Tashqi miqdoriy omillarni tahlil qilish	+ (ko'rsatkichlar obyektivdir, chunki ular sanoatni baholaydilar)	+ (natijalar har bir sanoat/tashkilot/xizmat uchun noyobdir)
McKinsey matritsasi-1926-James O.McKinsey ⁸	+ (moslashuvchan, chunki omillar to'plami vaziyatga qarab belgilanadi)	Tashqi miqdoriy omillarni tahlil qilish	- (ko'rsatkichlar obyektiv emas, chunki baholash ekspert xarakteriga ega)	+ (natijalar har bir sanoat/tashkilot/xizmat uchun noyobdir)

O'zbekiston Respublikasining turizm mahsulotlarini xalqaro va ichki bozorlar doirasida samarali targ'ib etish, shuningdek, mamlakatning sayohat va dam olish uchun xavfsiz manzil sifatidagi ijobiy imijini mustahkamlash maqsadida yangi milliy turizm brendini yaratish zarurati yuzaga kelmoqda. Ushbu tashabbus doirasida marketing va branding sohasida tajribaga ega xorijiy va mahalliy konsalting kompaniyalarini jalb qilgan holda, O'zbekistonning yangi turizm brend konsepsiyasini ishlab chiqish rejalashtirilgan.

- 2 Turli ilmiy manbalarni o'rganishlar asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan
- 3 R.F. Stewart. A Framework for Business Planning (No. 162), Long Range Planning Service Stanford Research Institute, Menlo Park, California (1963)
- 4 Aguilar, F. (1967). Scanning the business environment. Macmillan. OCLC 495475137
- 5 J. Michael Scott, Frank Davis, Wildlife Monographs, No. 123, Gap Analysis: A Geographic Approach to Protection of Biological Diversity (Jan., 1993), pp. 3-41, Accessed: 02/09/2011
- 6 A.Matrix., Understanding the Risks of Different Options, <https://michiganscouting.org/wp-content/uploads/2017/11/The-Ansoff-Matrix.pdf>
- 7 Ansoff, I. H. (1987). Corporate Strategy. London: Penguin Books
- 8 "McKinsey Fact Sheet" (PDF). July 1, 2021. Archived from the original on June 4, 2021. Retrieved June 21, 2023.

Mazkur brendning asosiy yo'nalishlari sifatida maqsadli bozorlarning xususiyatlaridan kelib chiqib, O'zbekistonning tarixiy-madaniy merosi, milliy gastronomiyasi, sog'lomlashtirish va tibbiy yo'nalishlari, ekologik va ekstremal turizm salohiyati, arxeologik boyliklari haqida turli formatdagi kontentlar yaratish, ularni xorijiy auditoriyaga moslashtirish belgilab olingan.

Shuningdek, zamonaviy marketing texnologiyalaridan keng foydalanish, jumladan xalqaro media maydonlari, ijtimoiy tarmoqlar, global sport, san'at va madaniyat tadbirlari orqali brendni ilgari surish strategiyasi ishlab chiqilishi rejalashtirilmoqda.

Yuqorida ta'kidlangan vazifalar marketing tahlilining turli usullarini qo'llashni talab qiladi. Bu usullarning o'ziga xos jihatlari qiyosiy tahlil qilish, ularning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash orqali eng mos uslublarni tanlash, birlashtirish va hududiy sharoitlarga moslashtirish imkonini beradi. (2-jadval)

2-jadval. Qiyosiy tahlil va marketing tahlili usullarini turizmga mosligi nuqtai nazaridan baholash⁹.

Martketing vositalari tahlili	Afzalliklar	Kamchiliklar	Tarmoqlararo o'ziga xoslik darajasi
SWOT tahlili 	tahlil moslashuvchan yondashuv sifatida qaraladi; tahlil qila oladi miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari	doimiy xulosalar chiqarish uchun asos sifatida foydalanish mumkin emas, chunki tashkilotning tashqi muhiti doimo o'zgarib turadi; tashqi muhit haqida taqdim etilgan ma'lumotlar nisbiy bo'lishi mumkin	turizmni rivojlantirishni rejalashtirish, muvofiqlashtirish, monitoring qilish, nazorat qilish va rag'batlantirish kabi tadbirlarni amalga oshirish uchun yaxlit vosita sifatida qisman foydalanish mumkin, ammo uni to'ldirish lozim bo'ladi.
PEST tahlili 	turli darajadagi tashqi muhitning tarkibiy tahlilini o'tkazish imkoniyati; atrof-muhit omillarining aloqasi va o'zaro ta'sirini o'rganish	boshqaruvning muayyan sub'ekti uchun yagona va xos emas; aniq ma'lumot bermaydi bo'yicha tavsiyalar strategiyasini ishlab chiqish	adekvatlikning yuqori darajasi, chunki tahlil makroiqtisodiy tendentsiyalarni bilishga va iqtisodiy va ijtimoiy siyosatdagi o'zgarishlarni prognoz qilishga tayangan holda turizm sanoati uchun marketing strategiyasini ishlab chiqishga imkon beradi.
GAP tahlili 	tahlil obyektiga cheklovlar yo'qligi; marketing jarayonining turli bosqichlarida foydalaniladi.	"kuzatuvchi" xarakter; «bo'shliqlarni» bartaraf etish bo'yicha aniq tavsiyalarning yo'qligi.	adekvatlikning yuqori darajasi, chunki tahlil turizm sektori tashkiloti faoliyatidagi kerakli va dolzarb o'rtasidagi tafovutni aniqlaydi va ushbu bo'shliqni bartaraf etishga qaratilgan strategiyani ishlab chiqadi.
Ansoff matritsasi 	Balki o'sishni rag'batlantirish; biznes o'sishini qanday boshqarishni tushunish uchun foydali.	juda soddalashtirilgan va tashqi muhitga ta'sir qilmaydi; yolg'iz foydalanilganda uning foydalari cheklanadi.	turizm tashkilotlari tomonidan bozor imkoniyatlarini baholashda taqdim etilayotgan turizm xizmatlarining sifat xususiyatlarini tahlil qilish uchun foydalaniladi.
BCG matritsasi 	• aniq va esda qolarli tavsiyalar beradi.	matritsa reduksionist, juda oddiy va juda umumiy; • bozor ulushi va o'sish bo'yicha ma'lumotlarni olish bilan bog'liq muammolar.	bozor o'sish sur'atlari va nisbiy bozor ulushini hisobga olgan holda turizm xizmatlari ko'rsatilayotgan turli bozorlar imkoniyatlarini tahlil qilish uchun foydalaniladi.

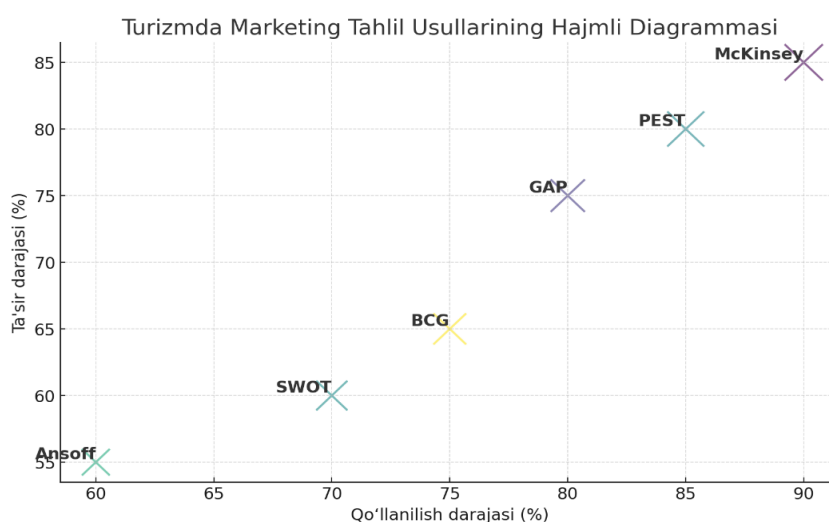
9 Turli ilmiy manbalarni o'rganishlar asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

Матрица МакКинзи 	• ko'p sonli omillarni hisobga oladi; • talabning barcha bosqichlarida va texnologik sikllarda, shuningdek, keng doiradagi raqobat sharoitlarida amal qiladi.	• marketing strategiyasini qurishning bashoratlari xarakterining yo'qligi; • tashqi omillarning tebranishlarini hisobga olmaydi.	Turizm korxonalari ushbu matritsadan foydalanishlari mumkin, chunki uning metodologiyasi qo'shimcha omillarni o'z ichiga oladi, masalan, sanoat / korxona / xizmatlarning jozibadorligi va raqobat kurashidagi pozitsiyasi, bu turizm sohasidagi korxonalarni va korxonaning turizm xizmatlari paketini ajratib turadi va turizm industriyasining harakatini dinamikada hisobga olishga imkon beradi.
--	--	---	--

Namangan viloyatining boy turistik salohiyatini hisobga olgan holda, turizm sohasida qo'llaniladigan tahlil usullarining ahamiyatini baholash uchun hajmli diagramma (Bubble Chart) taqdim etamiz. Bu diagrammada hududda har bir tahlil usulining turizmdagi qo'llanish darajasi va ta'sirini vizual ravishda ko'rib chiqish imkoniyati paydo bo'ladi.

Namangan viloyatining turizmda marketing tahlil usullarining hajmli diagrammasi¹⁰

Har bir marketing tahlil usuli Namangan viloyatining turistik salohiyatini kompleks o'rganishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu metodlar yordamida viloyatdagi mavjud holat, imkoniyatlar va istiqbollar chuqur tahlil qilinadi. Quyida ushbu usullar bo'yicha amaliy qo'llanilish imkoniyatlari yoritib berilgan:

1. SWOT tahlili – viloyatning kuchli va zaif tomonlari, imkoniyatlari hamda tahdidlarini aniqlashda muhim vosita hisoblanadi. Masalan, Namangan viloyatining boy tarixiy-madaniy merosi, noyob tabiiy landshaftlari va milliy an'analari kuchli tomonlar sifatida e'tirof etiladi. Shu bilan birga, infrastruktura yetishmovchiligi yoki marketingdagi uzilishlar zaif jihatlar sirasiga kiradi.

2. PEST tahlili – siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va texnologik omillarni tahlil qilish orqali turizmga ta'sir ko'rsatuvchi tashqi muhitni baholash imkonini beradi. Ushbu yondashuv orqali Namangan viloyatida turizmni rivojlantirishga oid davlat siyosati, qabul qilingan strategiyalar, xorijiy investitsiya loyihalari va texnologik infratuzilmaning mavjudligi chuqur o'rganiladi.

3. GAP tahlili – mavjud turistik infratuzilma bilan bozor talabiga mos infratuzilma o'rtasidagi tafovutni aniqlashda qo'llaniladi. Masalan, viloyatdagi mehmonxonalar, transport-logistika xizmatlari, ovqatlanish va dam olish infratuzilmasining yetarliligi yoki yetishmovchiligi aniqlanadi.

4. Ansoff matritsasi – yangi turistik mahsulot yoki xizmatlarni joriy etish, mavjud bozorlarda kengayish yoki yangi bozor segmentlariga kirish strategiyalarini ishlab chiqishda muhim rol o'ynaydi. Namangan viloyatida eko-turizm, agro-turizm yoki sog'lomlashtirish yo'nalishlari bo'yicha yangi turistik marshrutlar ishlab chiqish uchun ushbu usuldan foydalanish samarali hisoblanadi.

5. BCG matritsasi – turistik xizmatlarning bozordagi ulushi va o'sish sur'atlarini baholash imkonini beradi. Jumladan, viloyatdagi eko-turizm yoki ziyorat turizmining bozor pozitsiyasi va istiqbolini aniqlashda ushbu metod foydali bo'ladi.

¹⁰ Muallif ishlanmasi

6. McKinsey matritsasi – turistik mahsulotlar va xizmatlar segmentlarining investitsiyaviy jozibadorligi hamda raqobatbardoshligini baholashda keng qo'llaniladi. Namangan viloyatining har bir turizm yo'nalishi, xususan, tog'-turizmi, madaniy meros yo'nalishi yoki tibbiy turizm bo'yicha investitsion salohiyatni tahlil qilishda ushbu yondashuv asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shuningdek, ushbu tahlil usullarining har biri bo'yicha qo'llanish darajasi (X o'qi) va turizm rivojiga ta'sir ko'rsatish darajasi (Y o'qi) indikatorlari asosida vizual tahlil o'tkazilishi mumkin. Bu esa har bir usulning real sharoitlarda qo'llanilish samaradorligini va strategik ustuvorligini aniqlash imkonini beradi.

3-jadval. Namangan viloyati turizm sohasida har bir tahlil usulining qo'llanish ko'rsatkichlari¹¹.

Таҳлил усули	X ўқи Қўлланиш даражаси (%)	Y ўқи Таъсир даражаси (%)	Таъсир ҳажми
SWOT	85	90	800
PEST	80	85	700
GAP	70	75	600
Ansoff	60	65	500
BCG	55	60	450
McKinsey	75	80	650

Namangan viloyatining turistik imkoniyatlarini SWOT tahlil usulida tahlil etishda foydalanish imkoniyati bo'yicha so'rovnomalar shkalasini ishlab chiqamiz:

4-jadval. Namangan viloyatining ekoturistik imkoniyatlarini SWOT tahlil usuli bo'yicha so'rovnomalar shkalasi¹².

№	I. (S) Kuchli tomonlar Baholash mezonlari (omillar)
1.	ekologik iqlim va muhofaza etiladigan tabiiy hududlarning va mavjudligi
2.	Namangan viloyatining "2022-2026 yillarda Namangan viloyati hududlarini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida chora-tadbirning bajarilish holati" ¹³
3.	Rivojlangan transport infratuzilmasining mavjudligi (xalqaro aeroport - transport magistrallari, temir yo'l va avtomobil transportini rivojlantirish)
4.	Hududning "to'lovga qodir iste'molchilari"ning mavjudligi, aholining real pul daromadlarining o'sishini hisobga olgan holda
5.	Hududda ekoturizm va marketingning hamkorlik aloqalarining mavjudligi
6.	Iqtisodiyot, tabiiy resurslar va ijtimoiy sohalar nuqtai nazaridan integratsiyalashgan turizmni strategik rejalashtirish imkoniyati
	II. (W) Zaif tomonlar Baholash mezonlari (omillar)
1.	Namangan viloyatining ekoturistik joy sifatida yetarlicha rivojlangan brendi va imidji, hudud iste'molchilarining past darajada xabardorligi
2.	zaif diversifikatsiya va yangi progressiv turizm mahsulotlarining yetishmasligi, nisbatan past darajadagi xizmat ko'rsatish
3.	Viloyatda turizm sohasida keng qamrovli innovatsion, strategik va ijtimoiy loyihalar yetarli emas
4.	Mahalliy sayyohlik korxonalari asosan chiqish turizmiga, mintaqaviy va xalqaro miqyosda yuqori darajadagi raqobatga e'tibor qaratadi
5.	Ekoturizm va hududiy iqtisodiyotni strategik rejalashtirish sohasidagi mutaxassis-koordinatrlarning malakasi yetarli emas
	III. (O) Imkoniyatlar Baholash mezonlari (omillar)
1.	Hududning ekoturizm brendi va jozibador turistik imidjini shakllantirish va uni yetarlicha targ'ib qilish va boshqalar
2.	Ekoturizm va biznes va ijtimoiy faoliyatning boshqa sohalar o'rtasidagi hamkorlik shakllarining xilma-xilligi

11 Muallif ishlanmasi

12 Muallif ishlanmasi

13 <https://lex.uz/docs/-5984308> O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 25.04.2022 yildagi 211-son qarori, "2022 — 2026-yil-larda Namangan viloyati hududlarini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi

3.	Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish va investitsion risklarni kamaytirish, turizm ob'yektlari va hudud infratuzilmasiga investitsiyalar hajmini oshirish
4.	Hududda ekologik va qishloq turizmini rivojlantirish, ularning ijtimoiy va xayriya, homiylik turlarini kuchaytirgan holda yangi shakllari qidirib topish
5.	Turizm mutaxassislarini tayyorlashning turli xil (xalqaro, respublika, qisqa, uzoq muddatli) dasturlarini tashkil etish, mutaxassislarni jalb etish
6.	Hududning maxalliy va xalqaro miqyosda obro'-e'tiborni professional boshqarish
	IV. (T) Tahdidlar baholash mezonlari (omillar)
1.	Tashqi bozor kon'yunkturasining tebranishlari va o'zgaruvchanligi, jahon va mintaqadagi siyosiy beqarorlik
2.	Integratsiyalashgan turizm xizmatlari va tegishli mahsulotlarni tashkil etishda xalqaro tajribaning yetarlicha tadqiq etilmayotganligi, axborot va raqamli muhitning yetarli darajada rivojlanmaganligi
3.	Xususiy investorlarning murakkab investitsiya loyihalarini, shu jumladan turizmni amalga oshirishda qiyinchiliklarga olib keladigan huquqiy va moliyaviy risklari
4.	Biznes va aholining innovatsion faolligi past, kognitiv ehtiyojlar yetarlicha rivojlanmagan

Turistik korxonalarning ichki muhitini tahlil qilish o'ziga xos xususiyatlarga ega, shuning uchun uning metodologiyasi barqaror turizm nuqtai nazaridan aniqlanishi va ishlab chiqilishi kerak. Klassik tarzda bu tahlil quyidagi bo'limlarni o'z ichiga oladi: ishlab chiqarish (texnologiya), moliya va investitsiyalar, xodimlar va motivatsiya, reklama va sotish. Ichki muhit tahlilini quyidagi sxema bo'yicha o'tkazish taklif qilindi:

- mahsulot (turpaketlar assortimenti, ularning moslashuvchanligi va o'ziga xosligi, jamiyat uchun ahamiyati, atrof-muhitga ta'siri);
- narx va narx siyosati (turli toifadagi segmentlarni qamrab olish, moslashuvchanlik, chegirmalar, narxda ekologik xarajatlarni hisobga olgan holda);
- asosiy jarayonlar (axborot, maqsadli reklama, mijozlar bilan aloqalar, mahsulot tanlash, xizmat ko'rsatish va bu jarayonlarning tezligi);
- loyihalar (hamkorlik) va ularning yo'nalishi, jumladan, ijtimoiy, reklama va PR loyihalari.

Namangan viloyatida turizm xizmatlari bozorining rivojlanish salohiyatini baholash va umuman hududning raqobatbardoshligini aniqlash uchun SWOT tahlil matritsasi shakllantirildi va hududiy rivojlanishning samarali omillari baholandi. Ichki muhitni tahlil qilish va baholash (kuchli va zaif tomonlari va ularning miqdoriy bahosi), shuningdek tashqi muhitni tahlil qilish (imkoniyatlar va tahdidlar va ularning miqdoriy bahosi) uchun gibril yondashuvni va xususan quyidagi usullar taklif qilindi:

1) hududiy turizm muhitini va hudud iste'molchilarini tahlil qilish uchun yangi, qo'shimcha omillardan foydalanish;

2) turistik korxonalarda ham ishlaydigan marketing masalalariga ixtisoslashgan mutaxassislarni jalb qilish;

3) omillarning jamiyat va ekologiyaga ta'sirini hisobga olgan holda darajasini aniqlash.

Shuningdek, agarda hududning turistik salohiyatini PEST tahlilida tahlil qiladigan bo'lsak, quyidagi ko'rinishdagi jadval paydo bo'ladi:

5-jadval. Namangan viloyatining ekoturistik salohiyatining PEST tahlil:¹⁴.

P – Political (Siyosiy omillar)	E – Economic (Iqtisodiy omillar)
Siyosiy barqarorlik: O'zbekistondagi barqaror siyosiy muhit xorijiy va mahalliy investorlar uchun qulay sharoit yaratadi. Davlat tomonidan sohani qo'llab-quvvatlanishi: Turizm sohasi "drayver tarmoq" deb e'lon qilingan, hukumat tomonidan maxsus dasturlar, imtiyozlar va subsidiyalar taqdim etilmoqda. Xavfsizlik choralari: Turistlar uchun xavfsiz muhit ta'minlangan. Byurokratik to'siqlar: Ba'zi holatlarda mahalliy hokimiyatlar bilan hamkorlikda muammolar kuzatilishi mumkin.	Investitsiya imkoniyatlari: Turizm sohasidagi davlat-xususiy sheriklik loyihalari orqali katta investitsiyalar kiritilmoqda (87 ta loyiha, 30+ mln. dollar). Yangi ish o'rinlari: Turizm orqali minglab ish o'rinlari yaratilyapti. Mahalliy mahsulotlarga talab: hunarmandchilik, milliy taomlar va xizmat ko'rsatish sohalarida iqtisodiy foyda o'smoqda. Transport infratuzilmasining yetarli emasligi: Ayrim turizm ob'ektlariga olib boruvchi yo'llar yomon holatda.
S – Social (Ijtimoiy omillar)	T – Technological (Texnologik omillar)
Mehmondo'stlik madaniyati: Namanganlik viloyati an'anaviy mehmondo'stligi bilan mashhur. Sohada yoshlar faolligi: ekoturizm sohasida yosh tadbirkorlar va volontyorlar faol ishlamoqda. Milliy an'analar va madaniy tadbirlar: Gullar festivali, xalq o'yinlari, milliy taomlar – turistlarni jalb qiluvchi omillar. Ommaviy axborot vositalarida yetarli targ'ibot yo'qligi: Jahon turistik bozorida yetarlicha tanilmagan.	Raqamlashtirish: ekoturizm sohasida onlayn bron qilish, AR/VR ilova va gid xizmatlari rivojlanmoqda. QR-kodli ma'lumotlar, virtual ekskursiyalar: Ayrim joylarda joriy etilgan. Raqamli infratuzilma kamligi: Ayniqsa qishloq joylarida internet tezligi past, bu turizm sohasida onlayn xizmatlarni cheklaydi. Turistik ma'lumotlar bazasining yo'qligi.

Yuqorida keltirilgan tahliliy ma'lumotlar Namangan viloyatining turistik salohiyati ayniqsa ekoturizm, agroturizm, ziyorat turizmi, shuningdek madaniy va festival turizmi yo'nalishlarida yuqori ekanligini ko'rsatmoqda. Biroq viloyatda mavjud infratuzilmaviy, texnologik va xalqaro targ'ibot bo'yicha dolzarb muammolar mavjud bo'lib, ularni bartaraf etish uchun kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur.

Barqaror rivojlanish konsepsiyasining tamoyillari va integratsiyalashgan yondashuvni inobatga olgan holda, turizm marketingida qo'llaniladigan sxemalar turistik korxonalarining (shu jumladan raqobatchilarning) ijtimoiy va ekologik ko'rsatkichlar bilan ham to'ldirilishi lozim. Bular qatoriga quyidagilarni kiritish mumkin: ijtimoiy rivojlanish darajasi, biznesning ijtimoiy mas'uliyati, ekologik jarimalar mavjudligi, biznes hamkorlik tarmoqlari (banklar, fondlar, korxonalar), ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalardagi ishtirok, ekoinnovatsion kommunikatsiyalar, sayyohlik agentligining hudud brendiga ta'siri, qo'riqlanadigan tabiiy hududlar va madaniy obyektlar, maxsus rekreatsiya zonalari, turizmning ta'limiy shakllari va boshqalar.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Turizm xizmatlari bozorini o'rganishda marketing tadqiqotlarining o'rni beqiyosdir. Biroq, hozirgi kunda turizm qo'llanilayotgan marketing tahlil vositalari yangi sharoitlarga mos holda qayta ko'rib chiqilishi lozim. Ayniqsa, global iqtisodiy va ijtimoiy tendensiyalar, hamda axloqiy marketing yondashuvlarini hisobga olgan holda yangi ko'rsatkichlar va parametrlar bilan boyitilgan tahlil uslublari ishlab chiqilishi zarur.

SWOT tahlili natijalari tahlil jarayonida tanlanadigan omillarning nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va ekologik ta'sirini ham inobatga olish zarurligini ko'rsatdi. Namangan viloyatining ayrim jihatlarini zaif tomonlar sifatida ko'rilgan bo'lsa-da, integratsiyalashgan, ijtimoiy va ekologik yo'naltirilgan strategik rivojlanish modeli ishlab chiqilsa, hududni raqobatbardosh turistik yo'nalishga aylantirish imkoniyati mavjud.

Turizm xizmatlari bozorining jozibadorligini baholash mezonlarini kengaytirish va uni boshqa iqtisodiy tarmoqlar va investorlar uchun ochiq va tushunarli shaklda taqdim etish lozim. Shu bilan birga, turizm barqarorlikni marketing orqali baholashning maxsus metodologiyasini ishlab chiqish bugungi kun talabi bo'lib qolmoqda.

Turli marketing tahlil usullarining Namangan viloyatida qo'llanishi va ularning strategik ta'sir darajasini aniqlash turizmni rivojlantirish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarni belgilashda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, SWOT va PEST tahlil usullari o'zining kompleksligi va integratsiyalashgan yondashuvi bilan turizm marketingi uchun eng samarali vositalardandir.

Turistik xizmatlar bozoridagi talab va taklifni chuqur tahlil qilish uchun rivojlanish ko'rsatkichlarining mukammal tizimini yaratish lozim. Bu tizim orqali viloyatning turistik salohiyatini aniqlash, mavjud imkoniyatlar va rivojlanishga to'sqinlik qilayotgan omillarni aniqlab, ular ustida maqsadli ishlash imkoniyati yaratiladi.

Xulosa qilib aytganda, marketing tahlil usullaridan har birining o'ziga xos yondashuvi mavjud bo'lib, ular Namangan viloyatining turizm sohasidagi imkoniyatlari va oqsayotgan jihatlarini aniqlash, tahlil qilish va ularga yechim topishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xiang, Z. & Gretzel, U. (2010). Role of social media in online travel information search. *Tourism Management*, 31, 179–188.
2. Thrane, C. (2012). Analyzing tourists' length of stay at destinations with survival models: A constructive critique based on a case study. *Tourism Management*, 33, 126–132. (PDF) *Tourism Marketing Research: Past, Present and Future*. Mavjud manzil: https://www.researchgate.net/publication/262148283_Tourism_Marketing_Research_Past_Present_and_Future [kiritilgan sana: 26–mart 2025–yil].
3. Shoval, N., McKercher, B., Ng, E., & Birenboim, A. (2011). Hotel location and tourist activity in cities. *Annals of Tourism Research*, 38, 1594–1612.
4. Rossiter, J. R. (2012). Advertising management principles are derived mostly from logic and very little from empirical generalizations. *Marketing Theory*, 12, 103–116. (PDF) *Tourism Marketing Research: Past, Present and Future*. Mavjud manzil: https://www.researchgate.net/publication/262148283_Tourism_Marketing_Research_Past_Present_and_Future [kiritilgan sana: 26–mart 2025–yil].
5. Stewart, R.F. A Framework for Business Planning (No. 162), Long Range Planning Service, Stanford Research Institute, Menlo Park, California, 1963.
6. Aguilar, F. (1967). *Scanning the business environment*. Macmillan. OCLC 495475137.
7. Scott, J. Michael, Davis, F. (1993). Gap Analysis: A Geographic Approach to Protection of Biological Diversity. *Wildlife Monographs*, No. 123, 3–41. [Kirish sanasi: 09–fevral 2011–yil].
8. A. Matrix. Understanding the Risks of Different Options. <https://michiganscouting.org/wp-content/uploads/2017/11/The-Ansoff-Matrix.pdf>
9. Ansoff, I. H. (1987). *Corporate Strategy*. London: Penguin Books.
10. McKinsey Fact Sheet (PDF). 1–iyul 2021–yil. 4–iyun 2021–yilda arxivlangan. 21–iyun 2023–yilda olingan.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
